

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Jaarverslag Leerplicht/RMC/Voortijdig
Schoolverlaten en Leerlingenvervoer
BEHANDELD DOOR
M (Marc) Hendriks

DATUM
10 juli 2023
Verz. 14 juli 2023
TELEFOONNUMMER
043 350 4720

BIJLAGEN
1

ONZE REFERENTIE
2023.03164

E-MAILADRES
Marc.Hendriks@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

De aanpak van schoolverzuim en het voorkomen van voortijdige schooluitval is een wettelijke taak voor alle gemeenten in Nederland. De gemeente Maastricht voert deze taak vanaf 2004 ook uit voor de Heuvellandgemeenten. Conform de (herziene) Gemeenschappelijke Regeling Leerplicht-Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Maastricht Heuvelland 2019 stelt het College van B&W jaarlijks het jaarverslag vast en stuurt dit verslag ter informatie met een Raadsinformatiebrief naar de Gemeenteraad.

In het jaarverslag informeren wij u over het gevoerde beleid, cijfers en resultaten om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen of aan te pakken. Ook de regeling Leerlingenvervoer wordt door Maastricht in een Gemeenschappelijke Regeling uitgevoerd. Een verslag van de uitvoering van deze regeling is aan het Jaarverslag toegevoegd.

Schoolverzuim & Voortijdig schoolverlaten

Het verzuim is gedaald bij de groep 5-12 jarigen in het afgelopen jaar. Bij de doelgroep 8-12 jarigen is het verzuim toegenomen. Dit is een zorgelijke ontwikkeling die we ook landelijk zien en heeft vooral te maken naweeën vanuit de coronatijd. Ook de Inspectie Gezondheid en Jeugd heeft geconstateerd dat bestaande knelpunten in de hulp aan jeugdigen met psychische problemen) onder invloed van de coronacrisis zijn verstrekt. Om te voorkomen dat er meer jongeren op langere termijn vastlopen in hun ontwikkeling, blijven we investeren in vroegsignalering en preventie. We zetten hierbij nadrukkelijk de knooppunten in om deze leerlingen te begeleiden. Als blijkt dat er veel achterliggende problematieken zijn dan maken we afspraken met het schoolbestuur en het samenwerkingsverband om oplossingen en maatwerk te bieden.

Kijken we naar een het totaal aantal geregistreerde VSV'ers dan zien we een stijging ten opzichte van het vorige verslagjaar van 260 naar 288 leerlingen. We zetten consulents in die zich geheel gericht op deze doelgroep met als doel gesprek aangaan en oplossingen zoeken. Dit kan zijn binnen de school, naar een andere school of begeleiding naar werk.

DATUM
10 juli 2023

Vrijstellingen

In 2020 was er sprake van een stijging van het aantal vrijstellingen (733). In het afgelopen schooljaar zien we dat cijfer stabiel blijft, het gaat om 730 leerlingen, het overgrote deel (693) krijgt in Nederland vrijstelling, omdat men in het buitenland naar school gaat (zie jaarverslag pagina 6).

Leerlingenvervoer

Afgelopen schooljaar hebben we minder beschikkingen afgegeven ten opzicht van het jaar ervoor. In 2020-2021 hebben we 867 beschikkingen afgegeven en 2021-2022 822. Verder constateren we sterke daling in het aantal bezwaren van 41 in 2020-2021 naar 15 in 2021-2022. Van die 15 is bezwaar gegrond verklaard.

Een uitgebreid overzicht van alle cijfers kunt u nalezen in het bijgevoegde jaarverslag.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,
Namens dezen,

Johan Pas
Wethouder Wonen, Onderwijs, Studentenstad en Welstand

Jaarverslag Leerplicht - VSV- Leerlingenvervoer

2021 - 2022

Sociale Zaken *Maastricht Heuvelland*

Voorwoord

In dit jaarverslag 2021-2022 vindt u de cijfers en resultaten van ons werk binnen de wettelijke taken leerplicht, voortijdig schoolverlaten en leerlingenvervoer. Net als afgelopen jaren heeft Team Onderwijs zich ook dit schooljaar maximaal ingezet om het recht op onderwijs van 5- tot 23-jarigen te waarborgen. Samen met betrokken partners zetten we ons in om alle kinderen en jongeren, die daartoe in staat zijn, onderwijs te laten volgen tot zij een startkwalificatie hebben behaald. Wanneer dat niet haalbaar is, helpen we jongeren op andere manieren richting werk, zorg of dagbesteding.

De data in dit jaarverslag geven inzicht in de omvang van de verschillende doelgroepen; het aantal verzuimmeldingen, voortijdig schoolverlaters, jongeren in kwetsbare positie en meer. Ook nemen we u in dit verslag graag mee in de zaken die dit schooljaar zijn opgevallen in de werkzaamheden van Team Onderwijs.

Hoewel de Covid-maatregelen op het moment van schrijven van dit verslag gevoelsmatig alweer ver achter ons liggen, waren deze in het schooljaar 2021-2022 wel nog actueel.

Sinds eind februari 2022 is er wat dit betreft sprake van een geleidelijke normalisering in de maatschappij en daarmee ook in het onderwijs. Zowel scholen als gemeenten hebben vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) incidentele bijdragen ontvangen voor herstel en ontwikkeling. Later in dit verslag leest u hier meer over.

Een andere belangrijke ontwikkeling die in het afgelopen schooljaar heeft plaats gevonden is de oorlog in de Oekraïne. De instroom van vluchtelingen bracht op alle gebieden binnen het Sociaal Domein de nodige uitdagingen met zich mee. Voor het onderwijs heeft dit de nodige impact gehad en extra inzet gevraagd.

Graag wil ik iedereen bedanken die zich afgelopen jaar heeft ingezet voor het onderwijs aan de jeugdigen in Maastricht Heuvelland.

Veel leesplezier gewenst!

Ruud Frenken,

Aandacht houdende teammanager Onderwijs

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Leerplicht	4
Voortijdig schoolverlaten	9
Leerlingenvervoer	12

Samenvatting

De aanpak van schoolverzuim is een wettelijke taak voor alle gemeenten in Nederland. De gemeente Maastricht voert deze vanaf 2004 ook uit voor de Heuvellandgemeenten. Dit is geregeld in een gemeenschappelijke regeling met de Heuvellandgemeenten*. Dat zijn naast Maastricht, de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Binnen deze gemeenschappelijke regeling is ook de taak in het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten (VSV) geregeld (de z.g. RMC-functie). Organisatorisch gebeurt dit vanuit Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH).

Omdat ieder kind recht heeft op onderwijs, hebben de gemeenten binnen SZMH een regeling waarmee ouders of verzorgers een vergoeding kunnen aanvragen voor de vervoerskosten van en naar school: het leerlingenvervoer.

Het wettelijk kader

In de wet zijn twee rapportages verankerd:

1. De artikel 25 rapportage of de leerplichtrapportage. Hierin staan het verzuim en de processen-verbaal van leerplichtige jongeren.
2. De VSV-effectrapportage. Hierin staat hoe en hoeveel voortijdige schoolverlaters terug het onderwijs in worden geleid.

Deze 2 afzonderlijke rapportages worden uiteindelijk tot één verslag verwerkt en verder aangevuld met gegevens inzake het leerlingenvervoer en als zodanig gepresenteerd in de vorm van dit jaarverslag.

Cijfers

Op 1 oktober 2021 telden de gemeenten samen 20.765 leer- en kwalificatieplichtige jongeren (leeftijd 5 tot 18 jaar). Een daling van 96. Hierover zijn in het schooljaar 2021-2022 in totaal 1.318 meldingen van verzuim gedaan waarbij 775 leerlingen betrokken waren. Het aantal door DUO geregistreerde voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) bedroeg 288, ten opzichte van 260 van vorig schooljaar. 764 leerlingen maakten gebruik van leerlingenvervoer. Dat is een daling van 84 leerlingen ten opzichte van vorig schooljaar.

Samenwerking

De uitvoering van de wettelijke taken wordt door Maastricht verzorgd in een gemeenschappelijke regeling met de Heuvellandgemeenten*. Dat zijn naast Maastricht, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul.

*(Gemeenschappelijke regeling "regionale samenwerking leerplicht en rmc, maastricht en mergelland" ingangsdatum 16-9-2003 en laatstelijk gewijzigd op 27-5-2019)

Ontwikkelingen

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs is er voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Zowel scholen, alsook de gemeenten in Maastricht Heuvelland ontvangen een incidentele bijdrage. Scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs krijgen extra geld om leerlingen en leraren hierin te ondersteunen. Dit bedrag is gebaseerd op de leerlingenaantallen in het PO en VO op 1 oktober 2020.

Taalklassen anderstaligen

De schoolbesturen van MosaLira en KomLeren worden (vanuit NPO) ondersteund in de opstart van de taalklassen anderstaligen om deze vervolgens zelf te kunnen laten voortbestaan. De taalklassen zijn bedoeld voor kinderen die nieuw zijn in Nederland en de taal nog niet spreken. Ze worden in een 'taalbad' ondergedompeld met een lesaanbod waarin alle aandacht is voor het aanleren van de Nederlandse taal.

In maart 2022 zijn twee taalklassen gestart op MBS De Poort en twee taalklassen bij Kindcentrum Sint Oda. Mede door de oorlog in Oekraïne zijn de leerlingenaantallen in de taalklassen in het najaar van 2022 verder toegenomen. Hierdoor is besloten om op beide locaties een derde groep te starten namelijk per 1 november 2022 bij MBS De Poort en in het voorjaar van 2023 ook bij Kindcentrum Sint Oda. Op teldatum 01-01-2023 zaten er 86 leerlingen in de taalklassen in Maastricht.

In het Heuvelland is in mei 2022 gestart met de taalklassen voor de Oekraïense leerlingen. Dit in samenwerking tussen de schoolbesturen Innovo en KomLeren. Deze taalklassen zijn gestart in Cadier en Keer en in Eys. Iedere locatie heeft twee groepen met in totaal 60 leerlingen.

Onderwijs en Oekraïense leerlingen

Tussen februari 2022 en augustus 2022 zijn er in Nederland 53.127 Oekraïners in de opvang geregistreerd.

In Maastricht Heuvelland zijn er circa 300 leerlingen in de leeftijdscategorie van 5 tot 18 jaar. Dit is moeilijk exact in te vullen omdat in de beginperiode niet iedere leerling ingeschreven is geweest bij een gemeente.

- Vluchtelingen uit Oekraïne mogen door een 'Tijdelijke beschermingsrichtlijn' met onmiddellijke toegang werken of opleidingen volgen in de EU-landen waar ze naar zijn uitgeweken. Ze hebben recht op onderkomen, op sociale bijstand, financiële ondersteuning en medische zorg. Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en zijn leerplichtig.

School

Ook de kinderen die vanuit Oekraïne naar Nederland zijn gekomen, zijn leerplichtig en mogen naar school. Ouders melden hun kind(eren) aan bij een school of nieuwkomersschool. In Maastricht Heuvelland zijn dit voor de kinderen van 5 t/m 11 de taalklassen in de regio en voor kinderen van 11 t/m 18 jaar is dit NOVO-college.

Niet iedere ouder weet de weg naar school te vinden

Leerplicht heeft hier samen met NOVO-college in opgetrokken. Huisbezoeken in de regio en bezoeken aan de opvang hebben plaatsgevonden. Ook is er op de grote opvang bij Overmaze een informatiemiddag georganiseerd waar met behulp van een tolk veel is verteld over het onderwijs in Nederland en de leerplichtwet. Ook hebben we ouders betrokken bij het onderwijs. Zo werkt er momenteel een moeder die in Oekraïne onderwijsassistente was bij NOVO-college. Zij helpt ouders bij de intake en inschrijving van hun kinderen. Ook heeft zij regelmatig contact met scholen in Oekraïne om het online-onderwijs af te stemmen. Er is een maatwerktraject geregeld voor eindexamenkandidaten. Zij mogen een gedeelte online-onderwijs vanuit Oekraïne volgen zodat zij alsnog hun examen kunnen behalen. Alle andere leerlingen volgen het volledige onderwijsprogramma van NOVO college.

Handhaving

Wanneer kinderen niet naar school gaan kan er vanuit leerplicht gehandhaafd worden door middel van een HALT-straf of een Proces-Verbaal. Echter is landelijk afgesproken door het Openbaar Ministerie in samenwerking met LOWAN (Ondersteuning onderwijs nieuwkomers) en Ingrado dat bij deze doelgroep gezien de omstandigheden zorg voorop staat. Er kan enkel in uitzonderlijke gevallen gehandhaafd worden. Leerplicht kan wel het gesprek samen met school voeren en de leerling blijven motiveren om onderwijs te volgen.

Vervoer

Iedere gemeente heeft apart budget gekregen om het vervoer voor de Oekraïense leerlingen te regelen. Iedere gemeente heeft dit verschillend ingevuld. Er is busvervoer geregeld, ook zijn er OV-chipkaarten geregeld en er zijn fietsen geregeld afhankelijk van afstand tussen verblijfplaats en school.

Jaarverslag Leerplicht

Leerplicht

Over leer- en kwalificatieplicht

Wat is leerplicht?

Jongeren moeten naar school van 5 jaar tot en met het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Dat noemen we leerplicht.

Wat is startkwalificatie?

Een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo-2- (of hoger) diploma.

Wat is kwalificatieplicht?

Waar de leerplicht stopt, begint de kwalificatieplicht. Dat betekent dat jongeren tot 18 jaar onderwijs moeten volgen totdat ze een startkwalificatie hebben behaald. Halen jongeren voor hun achttiende een startkwalificatie dan hoeven ze niet meer (verplicht) naar school. Leerlingen die geen startkwalificatie kunnen halen, zijn niet kwalificatieplichtig.

Kengetallen totale doelgroep

Status leerlingen	1-10-2021
Niet leerplichtig	1.423
Leerplichtig	17.544
Kwalificatieplichtig	3.221
Boven leerplichtig*	2.575
Totaal	24.763

*18-23 jarigen die onderwijs volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald

Aantal leerplichtigen 5 - 18-jarigen

GEMEENTE	AANTAL
Eijsden-Margraten	3.165
Gulpen-Wittem	1.392
Maastricht	11.387
Meerssen	2.221
Vaals	956
Valkenburg aan de Geul	1.674
Totaal	20.765

Peildatum 1-10-2021. Dit is in feite de situatie aan het begin van het schooljaar.

Ontwikkeling leerlingaantallen op basis van opgave artikel 25 Leerplichtwet 1969

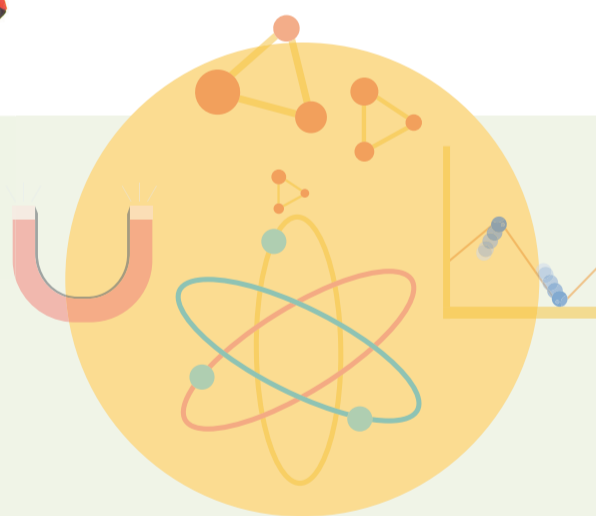
GEMEENTE	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Eijsden-Margraten	3.217	3.157	3.165	3.135
Gulpen-Wittem	1.509	1.453	1.416	1.392
Maastricht	11.759	11.631	11.313	11.387
Meerssen	2.345	2.302	2.292	2.221
Vaals	981	967	963	956
Valkenburg aan de Geul	1.786	1.708	1.712	1.674
Totaal	21.606	21.218	20.861	20.765

Wat valt op?

Evenals de 3 voorgaande schooljaren is er sprake van een daling van het aantal leerlingen in de leeftijd tussen 5 en 18 jaar. De daling van het leerlingenaantal doet zich in 5 van de 6 gemeenten voor en wordt deels gecompenseerd door een stijging van het aantal leerlingen in de gemeente Maastricht.

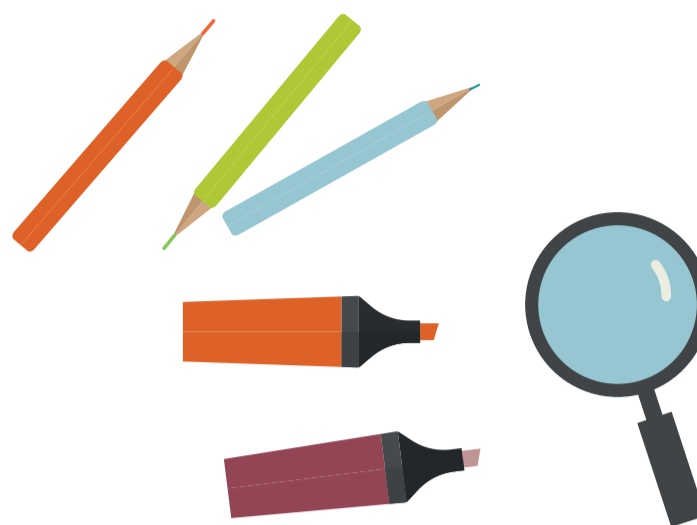
Verdeling leerlingen per gemeente, per leeftijdsjaar, 5-17 jaar

Leeftijd	Eijsden-Margraten				Gulpen-Wittem				Maastricht				Vaals				Meerssen				Valkenburg aan de Geul			
	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal	niet leer-plichtig	leer-plichtig	kwalifica-tieplichtig	totaal
4 jaar	266			266	102			102	753			753	56			56	145			145	101			101
5 jaar		258		258		107		107		835		835		77		77		157		157		122		122
6 jaar		246		246		89		89		846		846		77		77		169		169		123		123
7 jaar		246		246		102		102		830		830		64		64		150		150		123		123
8 jaar		237		237		105		105		862		862		70		70		130		130		111		111
9 jaar		237		237		96		96		829		829		78		78		160		160		120		120
10 jaar		223		223		115		115		868		868		82		82		162		162		136		136
11 jaar		233		233		122		122		875		875		83		83		162		162		136		136
12 jaar		243		243		108		108		853		853		78		78		182		182		135		135
13 jaar		224		224		116		116		888		888		76		76		184		184		146		146
14 jaar		219		219		111		111		819		819		63		63		203		203		121		121
15 jaar		267		267		110		110		863		863		68		68		189		189		135		135
16 jaar		42	229	271		24	93	117		163	835	998		10	56	66		35	171	206		30	112	142
17 jaar			233	233			94	94			1.016	1.016			73	73			167	167			136	136
Totaal	266	2.673	462	3.135	102	1.205	187	1.392	753	9.531	1.856	11.387	56	826	130	956	145	1.883	338	2.221	145	1.426	248	1.674

Verdeling leerlingen per gemeente zonder startkwalificatie, per leeftijdsjaar, 18-23 jaar

Leeftijd	18	19	20	21	22	
Eijsden-Margraten	328	145	64	60	42	17
Gulpen-Wittem	174	67	46	31	21	9
Maastricht	1.502	588	405	222	182	105
Meerssen	262	98	63	51	29	21
Vaals	114	36	28	19	19	12
Valkenburg aan de Geul	195	84	47	31	23	10
Totaal	2.575					

Vrijstellingen 5 tot 18 jaar

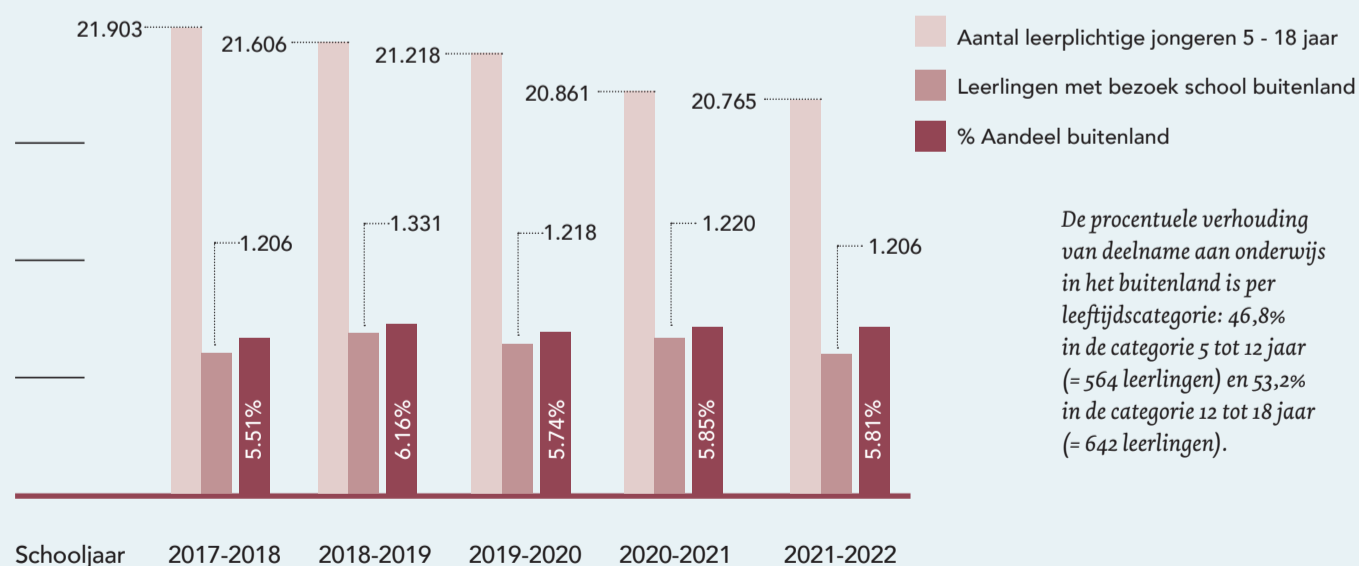
De leerplichtwet kent verschillende vrijstellingen waar ouders een beroep op kunnen doen. Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling van de inschrijfplicht op grond van:

- lichamelijke en/of psychische redenen
- als ze bedenkingen hebben tegen de richting van alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen
- als kinderen in het buitenland naar school gaan
- als kinderen ander onderwijs volgen

Vrijstellingen 5 tot 18 jaar	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	TOTAAL
Vervangende leerplicht (art. 3b)	3		7	1		1	12
Lichamelijke/psychische ongeschiktheid (art. 5 sub a)	2	2	17	3		1	25
Bedenkingen richting school (art. 5 sub b)	2	2	8		2		14
Bezoek school buitenland (art. 5 sub c)	236	42	693	34	170	31	1.206
Ander c.q. alternatief onderwijs (art. 15)	2		5			1	8
Totaal	245	46	730	38	172	34	1.265

Onderwijs in het buitenland

Kenmerkend voor de regio Maastricht Heuvelland is het aantal leerlingen dat onderwijs volgt in het buitenland (België en Duitsland). Dit aantal is in het schooljaar 2021-2022 met 14 afgenomen en in combinatie met het dalende aantal leerplichtigen is het percentage aandeel buitenland daardoor licht gedaald met 0,04 procent.

De procentuele verhouding van deelname aan onderwijs in het buitenland is per leeftijdscategorie: 46,8% in de categorie 5 tot 12 jaar (= 564 leerlingen) en 53,2% in de categorie 12 tot 18 jaar (= 642 leerlingen).

De nasleep van de pandemie

Landelijke onderzoeken en bevindingen

Onderzoeken hebben aangetoond dat jongeren, meer dan andere leeftijdsgroepen, door de coronamaatregelen mentale gezondheidsproblemen, zoals eenzaamheid, somberheid en angst hebben ervaren (Struijs, 2020; I&O Research 2020; Maastricht UMC+, 2020). (Bron NJI Nederlands Jeugdinstituut)

Beginperiode

Verminderde motivatie en stress

Het onlineonderwijs kwam in de beginperiode van de pandemie en de eerste maatregel snel van de grond maar was niet altijd van goede kwaliteit. Het vroeg veel concentratie en discipline om het onderwijs te volgen, wat niet iedereen lukte. Het gebrek aan contact met zowel docenten als andere leerlingen kwam de schoolmotivatie niet ten goede. Voor sommige leerlingen, zoals leerlingen die op school een hoge mentale druk ervaren en leerlingen met een fysieke beperking, heeft het thuisonderwijs ook positieve gevolgen gehad. Een aantal leerlingen pleitte voor gedeeltelijke handhaving van onlineonderwijs na de coronacrisis.

Bevindingen regio Maastricht Heuvelland

De leerplichtambtenaren uit Maastricht Heuvelland zien in de praktijk dat er sinds de coronaperiode nog zelden sprake is van "eenvoudig" schoolverzuim. De problematiek en hulpvragen van de jongeren waarbij sprake is van schoolverzuim is complexer en ernstiger geworden.

Er is sprake van een toename in het aantal jongeren (soms reeds in de basisschoolleeftijd) met complexe en chronische problematiek zoals:

- Depressieve klachten
- Gedragsproblematiek
- Slaapproblemen
- Suïcidegedachten
- Verslaving
- Eetstoornissen
- Paniekaanvallen
- Zelfmutilatie

De Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ) heeft geconstateerd dat bestaande knelpunten in de hulp aan jeugdigen (met psychische problemen) onder invloed van de coronacrisis zijn vergroot en verscherpt.

Het feit dat er sprake is van onvoldoende aanbod van passende complexe zorg, wachtlijsten bij de GGZ zorg en onvoldoende overbruggingszorg, zorgen ervoor dat jongeren/leerlingen voor langere tijd vastlopen in hun (onderwijs)ontwikkeling. Gebleken is dat schoolresultaten ook onder de pandemie hebben geleden. Het is niet ongebruikelijk dat jongeren vanwege bovengenoemde problematiek vastlopen en soms voor maanden hun onderwijs moeten onderbreken.

Om te voorkomen dat er meer kinderen en jongeren op langere termijn vastlopen in hun ontwikkeling en specialistische jeugdhulp nodig hebben, is het belangrijk om vroegtijdig en preventief te interveniëren.

Verzuim

Verzuim 5 - 12-jarigen

Aantal leerlingen

Aantal meldingen

In dit verzuimoverzicht zijn meegenomen de volgende soorten verzuim:

- 16 uur binnen een periode van 4 weken
- Langdurig relatief verzuim
- Luxeverzuim
- Overig verzuim
- Absoluut verzuim (geen schoolinschrijving)

Verzuim 12 - 18-jarigen

Aantal leerlingen

Aantal meldingen

In dit verzuimoverzicht zijn meegenomen de volgende soorten verzuim:

- 16 uur binnen een periode van 4 weken
- Langdurig relatief verzuim
- Luxeverzuim
- Overig verzuim
- Absoluut verzuim (geen schoolinschrijving)

Relatief verzuim leerlingen 18 - 23-jarigen

Aantal leerlingen

Aantal meldingen

- Eijsden-Margraten
- Maastricht
- Vaals
- Gulpen-Wittem
- Meerssen
- Valkenburg aan de Geul

In dit verzuimoverzicht zijn meegenomen de volgende soorten verzuim:

- 16 uur binnen een periode van 4 weken
- 18 plus verzuim
- Luxeverzuim
- Overig verzuim

Verzuimaanpak via de Methodische aanpak Schoolverzuim (MAS)

Na de school is de leerplichtambtenaar vaak de eerste die vaststelt dat een jongere dreigt vast te lopen door problematisch schoolverzuim. Een goede samenwerking in de keten is van groot belang voor een succesvolle aanpak van verzuim en voortijdig schoolverlaten. En draagt bij aan het versterken van het recht op onderwijs en ontwikkeling.

De leerplichtambtenaar werkt volgens de landelijke methodiek, Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze methodiek helpt de leerplichtambtenaar om nog beter de juiste afwegingen te maken bij een verzuimcasus. Bij de MAS staat de maatschappelijke zorgtaak centraal. De MAS beschrijft de rol en werkwijze van de leerplichtambtenaar en van de ketenpartners. Met alle betrokkenen (ouders, jongeren, school en andere ketenpartners) wordt gewerkt aan de oplossing van het probleem achter het schoolverzuim. Dit alles in nauwe samenwerking met ketenpartners en jeugdhulpinstanties. Een strafrechtelijke route (proces-verbaal) wordt ingezet wanneer de zorgaanpak niet werkt of als ouders/jongere niet meewerken om het gewenste resultaat te bereiken.

Processen-verbaal

Een proces-verbaal wordt opgemaakt als ouders, verzorgers of jongeren weigeren mee te werken aan een oplossing voor schoolverzuim.

Aantal en soorten proces-verbaal (pv) en HALT 5 - 18-jarigen

Proces-verbaal handhaving	Eijsden Margraten	Gulpen Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	Totaal
pv absoluut verzuim	-	-	-	-	-	-	-
pv relatief luxe verzuim	-	-	7	-	1	1	9
pv relatief verzuim	-	1	13	-	5	2	21
HALT-verwijzing	2	-	12	2	1	1	18
Totaal	2	1	32	2	7	4	48

We onderscheiden de volgende types verzuim:

Absoluut: leer- of kwalificatieplichtige leerling zonder schoolinschrijving

Relatief: leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en verzuimt zonder geldige reden (les- of praktijktijd)

Langdurig relatief: leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en er is sprake van ongeoorloofd verzuim dat langer dan vier weken duurt

Luxe: leer- of kwalificatieplichtige leerling gaat zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie

Thuiszitters in primair en voortgezet onderwijs

Over thuiszitters

Thuiszitters zijn kinderen en jongeren die ingeschreven zijn op een school maar langer dan 4 weken thuiszitten, zonder onderwijs. Deze kinderen zitten thuis/gaan niet naar school, omdat hun problematiek deelname in een reguliere dan wel speciale onderwijssetting onmogelijk maakt. Het recht op onderwijs is hier in het geding. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO/VO en leerplicht spannen zich samen met school in om het recht op onderwijs en het recht op ontwikkeling ook voor deze kinderen te waarborgen.

Redenen thuiszitten

De redenen waarom leerlingen thuiszitten:

- Er is sprake van complexe problematiek waarvoor een specifieke behandeling van een zorgaanbieder nodig is, in combinatie met onderwijs.
- Wisseling van school. School vraagt dan om een nieuw onderzoek/diagnose. In combinatie met de wachttijden van de zorg zorgt dit voor thuiszitters.
- Leerlingen die in het buitenland naar school gingen (meestal in België) en die tijdens het schooljaar terugkomen. Het zoeken naar een passend onderwijsaanbod vraagt meer tijd. Ondertussen zitten deze leerlingen thuis.
- Psychische problematiek
- Vechtscheidingen
- Hoogbegaafde leerlingen die aanpassingsproblemen hebben op school.

Aantal thuiszitters 5 tot 18 jaar

Gemeente	Aantal	5 jr.	6 jr.	7 jr.	8 jr.	9 jr.	10 jr.	11 jr.	12 jr.	13 jr.	14 jr.	15 jr.	16 jr.	17 jr.
Eijsden-Margraten	3				1					1				1
Gulpen-Wittem	1											1		
Maastricht	34			2	1		2	1	3	3	5	9	6	2
Meerssen	1													
Vaals	0													
Valkenburg aan de Geul	34				1								2	1
Totaal	351			2	3		2	1	3	4	5	10	8	4

Voortijdig schoolverlaten

Over voortijdig schoolverlaten

De rijksoverheid, gemeenten, maar vooral ook scholen proberen te voorkomen dat leerlingen voortijdig zonder diploma van school gaan. Dat betekent dus zonder een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo 2-niveau of hoger. Valt een leerling toch uit dan wil de overheid ervoor zorgen dat deze leerling alsnog een startkwalificatie haalt. Leerlingen die niet in staat zijn om een startkwalificatie te halen, worden waar nodig begeleid naar dagbesteding, ondersteund om werk te vinden of er wordt gezocht naar passend vervolgonderwijs (mbo-1 entree).

Maatregelen tegen voortijdig schoolverlaten

De aanpak heeft drie onderdelen. Middelbare scholen en mbo-scholen voorkomen voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk zelf. Gemeenten benaderen jongeren als zij toch te vroeg van school gaan of veel spijbelen. Scholen en gemeenten werken ook samen in een regionaal plan met maatregelen. Alle regio's hebben zo'n plan.

Voortijdig schoolverlaten voorkomen op het mbo

Mbo-instellingen nemen zelf maatregelen om de kwaliteit van het onderwijs en passende begeleiding van scholieren te verbeteren. Die staan in de kwaliteitsagenda's. Mbo-instellingen en de Rijksoverheid hebben afgesproken dat aandacht uitgaat naar jongeren in een kwetsbare positie en kansengelijkheid. Mbo-instellingen bepalen zelf hoe zij het geld besteden. Een onafhankelijke commissie beoordeelt het plan van elke mbo-instelling.

Regionale meld- en coördinatiefunctie van gemeenten

Gemeenten hebben een wettelijke taak om vsv tegen te gaan: dit gebeurt door uitvoering te geven aan de leerplichtwet en aan de Regionale – Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-functie).

De RMC-functie omvat drie taken:

- registratie van alle jongeren tussen 18-23 jaar die niet op school zitten en geen startkwalificatie behaald hebben;
- coördinatie en initiëren van samenwerking tussen partijen die te maken hebben met voortijdig schoolverlaters en het onderhouden van dit netwerk;
- contact zoeken en begeleiden van voortijdig schoolverlaters gericht op terugkeer naar school, werk of een ander passend traject indien school of werk niet mogelijk zijn.

Deze laatstgenoemde taak wordt uitgevoerd door de vsv-consulenten. Ze zoeken contact door bijvoorbeeld op bezoek te gaan, te bellen of een brief te sturen. En moedigen de jongeren aan om het diploma toch te halen. Als dit niet haalbaar blijkt, begeleiden de vsv-consulenten de jongeren naar werk of een andere dagelijkse activiteit. Zoals behandeling in een zorgtraject of vrijwilligerswerk.

De consulenten zoeken ook contact met jongeren die veel verzuimen. Want verzuim is soms een voorteken van schooluitval. Ze werken behalve met scholen veel samen met gemeenten en zorgorganisaties.

Het regionale programma aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 RMC-regio Zuid-Limburg.

Met de regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 verstrekt de overheid extra middelen aan scholen en gemeenten in de RMC-regio's om gezamenlijk op regionaal niveau voortijdig schoolverlaten tegen te gaan en jongeren in een kwetsbare positie te begeleiden. Over de besteding van deze middelen maken scholen en gemeenten afspraken die worden vastgelegd in een regionaal programma. Ook onze RMC-regio Zuid-Limburg heeft een regionaal VSV-programma waarin is opgenomen welke maatregelen in de periode 2020-2024 worden ingezet. Het programma sluit aan bij de kwaliteitsagenda van de mbo-instellingen in Zuid-Limburg. Daarnaast wordt vanuit het programma ook aangesloten op activiteiten in het kader van het bestrijden van jeugdwerkloosheid die vanuit de arbeidsmarkt-regio of de provincie worden geïnitieerd.

Maatregelen regionaal VSV-programma Zuid-Limburg

De regionale maatregelen zijn verdeeld over de doelgroep nieuwe voortijdig schoolverlaters, overbelaste jongeren en jongeren in een kwetsbare positie.

De gemeente Maastricht voert de volgende interventies uit voor de regio Maastricht Heuvelland:

- **consulent kwetsbare jongeren**
Deze consulent richt zich op de begeleiding van jongeren in een kwetsbare positie en werkt hierbij nauw samen met betreffende scholen en samenwerkingspartners op het gebied van zorg, re-integratie en werk.
- **consulent Nieuwkomers**
Deze consulent richt zich specifiek op de sluitende aanpak naar school en werk van de doelgroep Nieuwkomers onder de voortijdig schoolverlaters en werkt hierbij samen met scholen en partners in het netwerk rondom deze doelgroep.
- **knelpuntenbudget**
Het knelpuntenbudget is te gebruiken om kortdurend oplossingen te realiseren indien voorliggende voorzieningen niet toereikend zijn om een passend traject voor een voortijdig schoolverlater te realiseren.
- **Plusvoorziening**
Een Plusvoorziening is een tijdelijke time-outplek voor overbelaste leerlingen die voortijdig dreigen uit te vallen uit school in verband met ernstige zorgproblematiek.
- **MBO-coach**
Deze maatregel is gericht op preventie van voortijdig schoolverlaten. De MBO-coach ondersteunt leerlingen met problemen op de diverse leefgebieden in en vanuit het MBO en neemt deel aan de MBO-knooppunten.

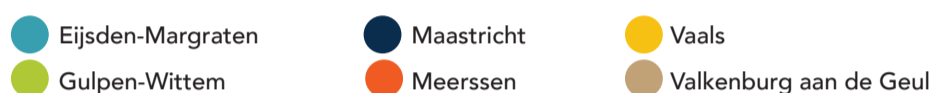
Uitgeschreven leerlingen

Gemeente	Aantal
Eijsden-Margraten	28
Gulpen-Wittem	15
Maastricht	185
Meerssen	23
Vaals	15
Valkenburg aan de Geul	22
Totaal	288

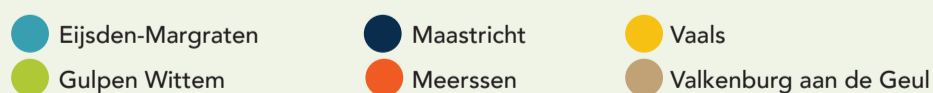
Bevindingen per gemeente bij voorlopige cijfers

	Eijsden-Margraten	Gulpen-Wittem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	Totaal
Inschrijving particuliere school	-	-	-	-	-	-	-
Bezoek school buitenland	-	-	2	-	-	-	2
Alsnog inschrijving na 01-10-2021	-	-	3	1	1	-	5
Verhuizing buiten de regio binnen schooljaar	3	1	5	1	2	1	13
Verhuizing buiten de regio na afloop schooljaar	-	1	1	-	1	-	3
Leerling met onderwijsnummer	-	-	3	-	-	-	3

Bestemming vsv'ers 2021-2022

Monitor/ in behandeling	5	3	52	7	3	3	73
Onbemiddelbaar; geen contact gekregen; wil geen bemiddeling	-	2	8	-	-	-	10
Dagbesteding	-	-	1	-	1	-	2
Opleiding / terug naar school	-	-	5	1	1	-	7
Werkend	19	8	97	14	6	16	160
Verhuizing en/of emigratie	3	2	14	1	3	1	16
Hulpverlening	-	-	1	-	-	1	4
PW/WAJONG-uitkering	1	-	-	-	1	1	16
TOTAAL	28	15	185	23	15	22	288

Uitleg bij de cijfers

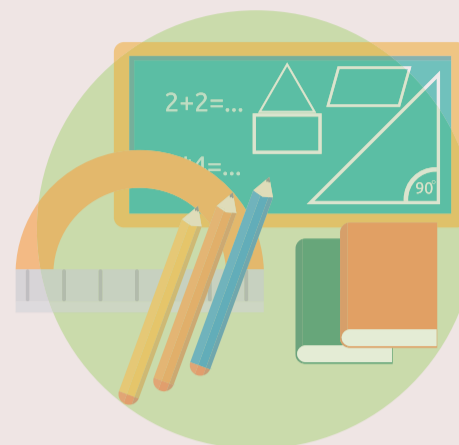
Na afloop van elk schooljaar wordt door DUO op 1 oktober het aantal vsv-ers opgemaakt. Er zijn echter vsv-ers die het totaal negatief beïnvloeden terwijl in een aantal gevallen deze leerlingen inmiddels weer een opleiding waren gaan volgen. Dit komt doordat dit pas na het verstrijken van de peildatum bij DUO geregistreerd is (afgelopen schooljaar in 7 gevallen). Daarnaast zijn er ook jongeren die verhuizen gedurende het jaar en die worden door DUO wel meegeteld (was bij 16 jongeren het geval in relatie tot het schooljaar 2021-2022). Tenslotte kan het voorkomen dat jongeren alleen geregistreerd staan met een Onderwijsnummer waardoor de opvolging van deze jongeren niet mogelijk is aangezien het BSN ontbreekt (gold voor 3 leerlingen). Uiteindelijk hebben we dus wel alle 288 leerlingen in beeld en kunnen we stellen dat we van 205 jongeren (= 71,2%) na het moment van uitval weten waar ze terechtgekomen zijn en hadden de VSV-consulenten er nog 73 (= 25,4%) in begeleiding.

Geregistreerde vsv'ers naar onderwijstype en niveau

		NIVEAU	ONDERWIJSSOORT	TOTAAL
2021 - 2022	DUO	havovwo-bovenbouw	vwo 4-6	1
		havovwo-bovenbouw	vwo uitbesteed vavo	2
		havovwo-bovenbouw	havo 4-5	5
		havovwo-bovenbouw	havo uitbesteed vavo	19
		vmbo-onderbouw	brug 1-2	4
		vo-onderbouw	vwo 3	13
		vmbo-bovenbouw	lwoo 3-4*	1
		vmbo-bovenbouw	vmbo 3-4*	17
		vmbo-bovenbouw	vmbo uitbesteed vavo	8
		mbo niveau 1	Bbl1**	10
		mbo niveau 2	Bbl2	16
		mbo niveau 3	Bbl3	10
		mbo niveau 4	Bbl4	2
		mbo niveau 1	Bol1**	33
		mbo niveau 2	Bol2	51
		mbo niveau 3	Bol3	26
		mbo niveau 4	Bol4	70
		TOTAAL		

* Binnen de bovenbouw vmbo 3-4 zijn er in totaal 15 jongeren die hun opleiding met een vmbo-diploma afgerond hebben.

** Binnen Bbl1 (5) en Bol1 (8) zijn er in totaal 13 jongeren die hun opleiding met een diploma op assistentniveau afgerond hebben.

Jongeren in een kwetsbare positie

Definitie Jongeren in een Kwetsbare Positie volgens DUO:

“Een jongere in een kwetsbare positie is een jongere die al dan niet met een getuigschrift of een diploma doorstroomt naar de entreeopleiding (mbo), basisberoepsopleiding (mbo-2) of uitstroomt uit het onderwijs en afkomstig is uit:

1. het voortgezet speciaal onderwijs met uitzondering van leerlingen met het uitstroomprofiel dagbesteding
2. het praktijkonderwijs
3. de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo
4. het leerwerktraject van het vmbo,
5. de entreeopleiding
6. jongere die niet vanuit 1 van de onderwijssoorten, genoemd onder punten 1 tot en met 5, instroomt in een entreeopleiding.”

(Bron: Regeling regionale aanpak vsv 2017)

De consulent kwetsbare jongeren

Deze VSV-consulent is nauw verbonden met de scholen voor speciaal onderwijs en de Entreeopleiding in het mbo. Leerlingen worden ondersteund voordat ze uitvallen en worden bijvoorbeeld naar dagbesteding en/of werk begeleid. Er is een nauwe samenwerking met de diverse partners.

Positie kwetsbare jongeren op 1-10-2022

Onderwijspositie voor de overstap 1-10-2021	Totaal aantal jongeren kwetsbare overstap	Onderwijs	Werk (>12 uur per week)	Dagbesteding	Uitkering	Overige bestemming*	Onbekend**
Entreeopleiding	120	73	20	-	8	4	15
Pro	58	36	16	1	2	3	-
vmbo-bbl	168	122	6	-	5	6	29
Vso	88	33	10	19	10	9	7
Totaal	434	264	52	20	25	22	51

* Geen onderwijs, werk minder dan 12 uur/week, verhuizing, overleden, 23 jaar geworden, verblijf in een zorginstelling of gedurende het verslagjaar een startkwalificatie behaald

** Dit zijn overwegend jongeren met alleen een Onderwijsnummer die via de reguliere administratieve procedures niet of nauwelijks op te volgen zijn

Jaarverslag Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Ouders of verzorgers moeten er zelf voor zorgen dat hun kind iedere dag op school komt. Meestal is dat geen probleem. Voor sommige kinderen is dat anders, omdat ze bijvoorbeeld een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke of psychische handicap hebben. Of omdat ze zijn aangewezen op een speciale school die uit de buurt ligt. Leerlingenvervoer is een regeling bij de gemeente waarmee ouders of verzorgers een vergoeding aanvragen voor de vervoerskosten van en naar school van hun kind.

Afgegeven beschikkingen

Aantal beschikkingen

Aantal leerlingen

Afgegeven beschikkingen per onderwijssoort

	Totaal	BO	SBO	SO	VO	VSO
Totaal	822	36	179	401	19	187
Eijsden-Margraten	100	0	43	24	4	29
Gulpen-Witttem	33	0	2	18	2	11
Maastricht	454	14	82	263	2	93
Meerssen	100	8	13	41	6	32
Vaals	38	5	9	18	1	5
Valkenburg aan de Geul	97	9	30	37	4	17

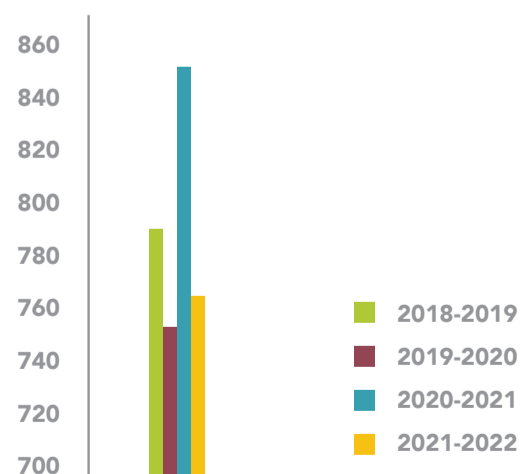
Afgegeven beschikkingen per voorziening

	Eijsden-Margraten	Gulpen-Witttem	Maastricht	Meerssen	Vaals	Valkenburg aan de Geul	TOTAAL
Aangepast vervoer	84	29	367	60	27	78	645
Autovergoeding	4	1	31	22	9	6	73
Openbaar vervoer	12	3	56	18	2	13	104
TOTAAL	100	33	454	100	38	97	822

Ontwikkeling afgegeven beschikkingen

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Eijsden-Margraten	104	90	102	100
Gulpen-Witttem	40	34	42	33
Maastricht	482	461	474	454
Meerssen	114	116	114	100
Vaals	36	37	44	38
Valkenburg aan de Geul	94	84	91	97
Totaal	870	822	867	822

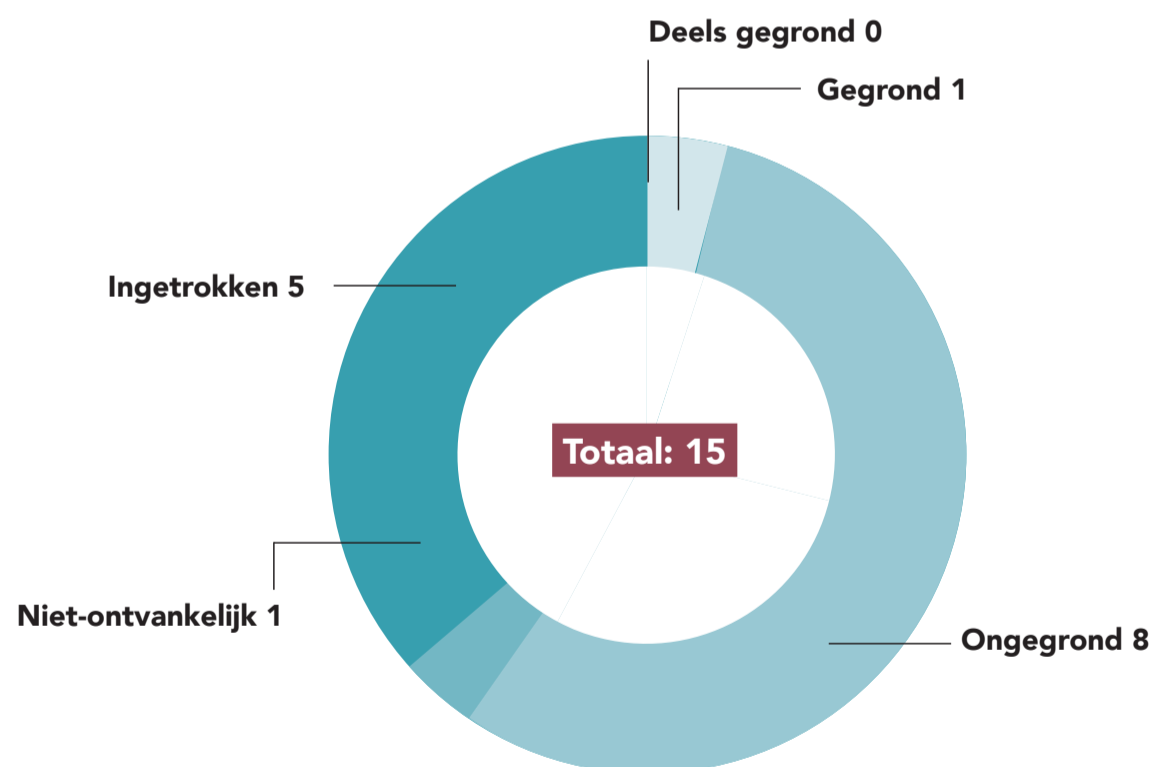
Ontwikkeling aantal leerlingen met een voorziening

Aantal per voorziening per gemeente in de afgelopen 4 schooljaren

		Aangepast vervoer	Autovergoeding	Fiets-vergoeding	Fiets met begeleiding	Openbaar vervoer	OV met begeleiding	Speciaal rolstoelvervoer	Weekend-vervoer	Totaal
Eijsden Margraten	2018-2019	71	26	1			6			104
	2019-2020	71	15			4				90
	2020-2021	80	12			10				102
	2021-2022	84	4			12				100
Gulpen Wittem	2018-2019	28	9				3			40
	2019-2020	27	2			5				34
	2020-2021	34	1			6		1		42
	2021-2022	29	1			3				33
Maastricht	2018-2019	348	60	2	9	47		13	3	482
	2019-2020	338	53		8	49		12	1	461
	2020-2021	341	49		14	57		12	1	474
	2021-2022	367	31			56				454
Meerssen	2018-2019	54	34	9	5		11	1		114
	2019-2020	56	33	6	8			2		116
	2020-2021	65	29		10	9		1		114
	2021-2022	60	22		18					100
Vaals	2018-2019	31	3				2			36
	2019-2020	32	4			1				37
	2020-2021	34	6			4				44
	2021-2022	27	9			2				38
Valkenburg aan de Geul	2018-2019	67	18				4	5		94
	2019-2020	59	12			7		6		84
	2020-2021	65	18			3		5		91
	2021-2022	78	6			13				97

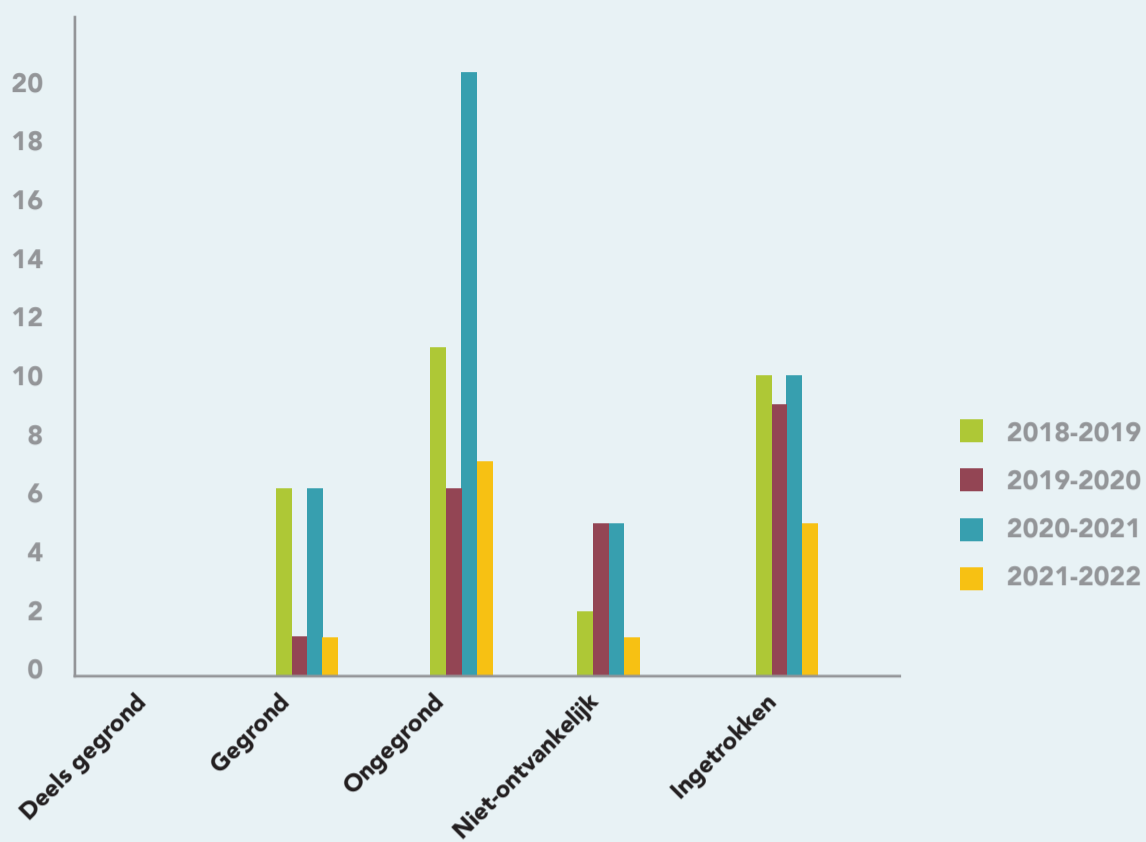
Bezwaren leerlingvervoer

Ontwikkeling bezwaarschriften leerlingvervoer

Bezwaren leerlingvervoer	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Deels gegrond	0	0	0	0
Gegrond	6	1	6	1
Ongegrond	11	6	20	8
Niet-ontvankelijk	2	5	5	1
Ingetrokken	10	9	10	5
TOTAAL	29	21	41	15

Toelichting bij de cijfers

We zien in de bijgaande grafieken dat het aantal leerlingen met een voorziening weer terug is op het niveau van 2019-2020. De verklaring voor de "piek" in 2020-2021 ligt in het feit dat de Campus Special Needs (CSN) in het begin van 2021 een nieuwe locatie in gebruik heeft genomen en wij voor het resterende schooljaar alle betreffende leerlingen naar deze locatie hebben vervoerd.

In het overzicht m.b.t. de onderwijssoort zien we dat er 36 leerlingen naar het basisonderwijs een voorziening krijgen. Dit zijn leerlingen op grond van de levensovertuiging of het geloof. De leerlingen onder de noemer VO hebben allen een beperking en kunnen door deze beperking niet zelfstandig maar ook niet onder begeleiding gebruik maken van het openbaar vervoer.

Voor de groep VO/VSO wordt in 2023 een verkennend onderzoek gedaan of een aantal van hen gebruik kan gaan maken van 'De Reiskoffer'. Het project 'De Reiskoffer' helpt jongeren die gebruik maken van het leerlingenvervoer en met een taxibusje naar school gaan, om zelfstandig naar school te leren reizen. (www.dereiskoffer.nu) Als toekomstige ontwikkeling zal het schooljaar 2022-2023 in het teken staan van de invoering van de 'meerjarige beschikking' voor leerlingen van enkele scholen.

Afkortingen en begrippen

bbl	beroeps begeleidende leerweg
bo	basisonderwijs
bol	beroeps opleidende leerweg
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EU	Europese Unie
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
lwoo	leerwegondersteunend onderwijs
MAS	Methodische Aanpak Schoolverzuim
mbo	middelbaar beroeps onderwijs
mbs	Montessori basisschool
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
ov	openbaar vervoer
po	primair onderwijs
pro	praktijkonderwijs
pv	proces-verbaal
Pw	Participatiewet
RMC	Regionaal meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
so	speciaal onderwijs
Sbo	speciaal basisonderwijs
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
Vavo	voortgezet algemeen volwassenonderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vmbo-bbl	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs basis beroeps-gerichte leerweg
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv	voortijdig schoolverlaten
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WPO	Wet primair onderwijs

Bronnen

De gegevens in dit jaarverslag komen uit bestandskoppelingen met DUO en de Basisregistratie Personen (BRP) van de deelnemende gemeenten. We halen ze uit de leerlingenadministratie (LBA van Pronexus).

Contact

Sociale Zaken Maastricht Heuvelland

Team Onderwijs

E-mail

leerplichtsvs@maastricht.nl

leerlingenvervoer@maastricht.nl

Website

www.socialezaken-mh.nl

www.gemeentemaastricht.nl

Telefoon

14 043

Bezoekadres

Randwycksingel 22, Maastricht

ma - wo, vr: 8.30 - 17.00 uur

do: 8.30 - 19.00 uur

Postadres

Postbus 4902, 6202 TC Maastricht